

OBSAH

1. OSOBNÍ A MZDOVÁ AGENDA	14
1.1 OBEČNĚ K OSOBNÍ EVIDENCI	17
1.2 JAKÁ OSOBNÍ DATA LZE A NELZE VYŽADOVAT	18
1.3 ÚDAJE POTŘEBNÉ PRO PŘIJETÍ DO ZAMĚŠTNÁNÍ	19
1.4 OSOBNÍ SPIS	20
1.5 OCHRANA OSOBNÍCH DAT	20
1.5.1 Obecná pravidla	20
1.5.2 Souhlas zaměstnance a výjimky z něj	21
1.5.3 Zvláštní kategorie osobních údajů	22
1.5.4 Používání osobních údajů	23
1.5.5 Údaje o zájemcích o práci u zaměstnavatele	24
1.5.6 Používání rodného čísla	24
1.5.7 Postup při a po skončení zaměstnání	24
1.5.8 Další povinnosti	25
1.6 CO DÁLE OBSAHUJE GDPR	26
1.7 OCHRANA MAJETKOVÝCH ZÁJMŮ ZAMĚŠTNAVATELE A SOUKROMÍ ZAMĚŠTNANCŮ	26
2. PRACOVNĚPRÁVNÍ A MZDOVÉ MINIMUM	28
Slovníček	28
2.1 PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY – ZÁKLADNÍ PRAVIDLA	33
2.1.1 Co jsou pracovněprávní vztahy	33
2.1.2 Závislá práce	33
2.1.3 Vazba na občanský zákoník	34
2.1.4 Co není zakázáno, je dovoleno	35
2.1.4.1 Možnost odchýlit se od zákona	35
2.1.4.2 Způsoby odchýlné úpravy a její limity	36
2.1.4.3 Rozdíly mezi podnikatelskou a rozpočtovou sférou	38
2.1.4.4 Daňové aspekty možnosti odchýlit se od zákona	38
2.1.4.5 Kdy je zakázáno se odchýlit	39
2.1.5 Právní jednání	39
2.1.6 Počítání času	41
2.1.7 Základní zásady pracovněprávních vztahů a s nimi související pravidla	42
2.1.8 Tzv. pracovní kázeň	43
2.1.9 Doručování písemností	44
2.1.10 Pracovnílékařská služba	46
2.1.11 Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů	48
2.2 PRACOVNÍ POMĚR	49
2.2.1 Vznik pracovního poměru	49
2.2.2 Náležitosti pracovní smlouvy	50
2.2.2.1 Pracovní poměr na dobu určitou	51
2.2.2.2 Zkušební doba	53
2.2.2.3 Konkurenční doložka	54
2.2.3 Individuální informace o právech a povinnostech	54
2.2.4 Jmenování vedoucích zaměstnanců, odvolání a vzdání se pracovní pozice	55
2.2.4.1 Jmenování	55
2.2.4.2 Obsazování manažerských pozic v tzv. podnikatelské sféře	56
2.2.4.3 Odvolání a vzdání se pracovní pozice	56
2.2.5 Změny pracovního poměru	57
2.2.5.1 Převedení na jinou práci	57
2.2.5.2 Pracovní cesta a přeložení	58
2.2.5.3 Dočasné přidělení zaměstnance mimo agenturní zaměstnání	59
2.2.6 Skončení pracovního poměru	59
2.2.6.1 Dohoda o rozvázání pracovního poměru	59
2.2.6.2 Výpověď	60

2.2.6.3	Zákaz výpovědi	63
2.2.6.4	Ostatní způsoby skončení pracovního poměru	63
2.2.6.5	Hromadné propouštění	65
2.2.6.6	Odstupné při skončení pracovního poměru	65
2.2.6.7	Povinnosti zaměstnavatele spojené se skončením pracovního poměru a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	66
2.2.6.8	Obsah potvrzení o zaměstnání	66
2.2.6.9	Potvrzení pro Úřad práce ČR	67
2.2.6.10	Neplatné nebo zdánlivé rozvázání pracovního poměru	68
2.2.7	Zaměstnanci pracující mimo pracoviště zaměstnavatele – tzv. home office	68
2.3	DOHODY O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR	69
2.3.1	Dohoda o provedení práce	69
2.3.2	Dohoda o pracovní činnosti	70
2.3.3	Pracovní podmínky u dohod	70
2.4	AGENTURNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ – DOČASNÉ PŘIDĚLENÍ K JINÉMU ZAMĚSTNAVATELI	70
2.5	PRACOVNÍ DOBA A DOBA ODPOČINKU	72
2.5.1	Délka pracovní doby, přestávky v práci	72
2.5.2	Rozvržení pracovní doby	73
2.5.3	Konto pracovní doby	75
2.5.4	Některé další parametry pracovní doby	77
2.5.5	Evidence pracovní doby	77
2.5.6	Zvláštnosti v dopravě, zemědělství, školství a v jiných případech	78
2.5.7	Práce přesčas	78
2.6	DOVOLENÁ	79
2.6.1	Druhy dovolené a její délka	79
2.6.1.1	Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část	79
2.6.1.2	Dovolená při změně týdenní pracovní doby	81
2.6.1.3	Přehled dob s různým významem pro vznik práva na dovolenou	83
2.6.1.4	Dodatková dovolená	85
2.6.1.5	Krácení dovolené	85
2.6.2	Čerpání dovolené	86
2.6.3	Náhrada mzdy za dovolenou	87
2.6.4	Přechodné ustanovení	88
2.7	PŘEKÁŽKY V PRÁCI A JEJICH PLACENÍ, SOUVISLOST S PÉČÍ O KVALIFIKACI	88
2.7.1	Překážky na straně zaměstnance	88
2.7.1.1	Důležité osobní překážky v práci, včetně mateřské a rodičovské dovolené	88
2.7.1.2	Náhrada mzdy v době prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény	90
2.7.1.3	Kontroly dočasné práce neschopných ze strany zaměstnavatelů	94
2.7.1.4	Překážky z důvodů obecného zájmu, souvislost s odborným rozvojem zaměstnanců	96
2.7.1.5	Společná pravidla pro překážky v práci na straně zaměstnance	98
2.7.1.6	Jiné případy překážek v práci na straně zaměstnance	99
2.7.1.7	Neomluvená absence	99
2.7.2	Překážky na straně zaměstnavatele	100
2.8	ODMĚŇOVÁNÍ	101
2.8.1	Mzda, plat a jiné odměny, co je a co není mzdou či platem	101
2.8.2	Minimální mzda	102
2.8.3	Zaručená mzda a její nejnižší úroveň	103
2.8.4	Mzda	103
2.8.5	Plat ve veřejných službách a správě	107
2.8.6	Společná pravidla pro poskytování mzdy a platu	110
2.8.6.1	Splatnost a výplata mzdy	110
2.8.6.2	Prodlení při výplatě mzdy, promlčení	113
2.8.6.3	Náhradní volno za práci přesčas a ve svátek a některé další otázky kompenzace této práce; tzv. placený svátek	115
2.8.7	Odměny z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	119

2.9	CESTOVNÍ A JINÉ NÁHRADY A POŽITKY	120
2.9.1	Cestovní náhrady	120
2.9.2	Náhrady dalších výdajů souvisejících s výkonem práce	122
2.9.3	Stravování zaměstnanců	123
2.10	INSPEKCE PRÁCE A STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ DOZOR	124
2.10.1	Co může inspekce práce kontrolovat	124
2.10.2	Koho může inspekce práce kontrolovat	125
2.10.3	Organizační struktura a místní příslušnost	125
2.10.4	Práva a povinnosti inspektorů a kontrolovaných osob	125
2.10.5	Za co lze a za co nelze uložit pokutu	126
2.10.5.1	Co jsou přestupky	126
2.10.5.2	Přestupky na úseku součinnosti zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance	127
2.10.5.3	Přestupky na úseku rovného zacházení	127
2.10.5.4	Přestupky na úseku pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	128
2.10.5.5	Přestupky na úseku odměňování zaměstnanců	128
2.10.5.6	Přestupky na úseku náhrad	129
2.10.5.7	Přestupky na úseku pracovní doby	129
2.10.5.8	Přestupky na úseku dovolené	130
2.10.5.9	Přestupky na úseku bezpečnosti práce	130
2.10.5.10	Přestupky na úseku zvláštních pracovních podmínek některých zaměstnanců....	130
2.10.5.11	Přestupky na úseku bezpečnosti technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví	131
2.10.5.12	Přestupky na úseku vyhrazených technických zařízení	131
2.10.5.13	Přestupky na úseku agenturního zaměstnávání	131
2.10.5.14	Přestupky na úseku výkonu umělecké, kulturní, sportovní a reklamní činnosti dítěte	131
2.10.5.15	Přestupky na úseku ochrany soukromí a osobních práv zaměstnanců	131
2.10.6	Další pravidla pro ukládání pokut	132
2.10.7	Státní zdravotní dozor	132
2.11	ZÁKON O STÁTNÍ SLUŽBĚ	132
2.11.1	Úvodní informace	132
2.11.2	Služební poměr	133
2.11.3	Některé pracovní podmínky a nároky státních zaměstnanců	135
3.	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK	137
3.1	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK HRUBÝ A ČISTÝ	138
3.2	HRUBÁ MZDA	139
3.2.1	Co je a co není započitatelné	139
3.2.2	Části mzdy poskytované za delší období	141
3.3	ODPRACOVANÁ DOBA	142
3.4	ROZHODNÉ OBDOBÍ	145
3.5	PRAVDĚPODOBNÝ VÝDĚLEK	146
3.6	FORMY PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU	147
3.6.1	Průměrný hodinový výdělek	147
3.6.2	Průměrný měsíční výdělek	148
3.7	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK U KONTA PRACOVNÍ DOBY	151
3.8	REDUKOVANÝ PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK A NÁHRADA MZDY PŘI DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI NEBO KARANTÉNĚ	152
3.8.1	Redukovaný průměrný výdělek pro náhradu mzdy	152
3.8.2	Redukční hranice pro nemocenské pojištění	153
3.8.3	Redukční hranice pro náhradu mzdy	154
3.8.4	Postup redukce	154
3.8.5	Hodinová hodnota náhrady mzdy	155
3.9	NĚKTERÉ DALŠÍ OTÁZKY ZJIŠŤOVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU	155

3.10	PRŮMĚRNÝ VÝDĚLEK U STÁTNÍ SLUŽBY	157
3.11	PŘEHLED POUŽÍVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO VÝDĚLKU.....	158
4.	SRÁŽKY ZE MZDY.....	162
4.1	OKRUH PŘÍJMŮ, Z NICHŽ SE SRÁŽKY PROVÁDĚJÍ	163
4.2	KDY LZE ZE MZDY SRÁŽET	165
4.2.1	Srážky v případech stanovených zákonem.....	165
4.2.1.1	Kdy si zaměstnavatel může srazit pro sebe bez souhlasu zaměstnance.....	166
4.2.1.2	Výkon rozhodnutí a exekuce	167
4.2.2	Dohody o srážkách ze mzdy	167
4.2.2.1	Dohody o srážkách ze mzdy uzavírané do roku 2013.....	167
4.2.2.2	Dohody o srážkách ze mzdy uzavírané od roku 2014 podle současného občanského zákoníku.....	167
4.2.2.3	Dohoda o srážkách ze mzdy k uspokojení závazků zaměstnance	169
4.2.3	Srážky odborových členských příspěvků	169
4.3	POŘADÍ SRÁŽEK ZE MZDY	170
4.4	ZVLÁŠTNOSTI PŘI VÝKONU SOUDNÍCH A ÚŘEDNÍCH ROZHODNUTÍ.....	171
4.4.1	Srážky k oddlužení při tzv. osobním bankrotu	177
4.5	SRÁŽKY Z DÁVEK NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	179
4.6	POSTUP PŘI PROVÁDĚNÍ SRÁŽEK ZE MZDY A JEJICH ROZSAH.....	181
4.7	PŘÍKÁZÁNÍ JINÉ PENĚŽITÉ POHLEDÁVKY	187
4.8	ZAPOČTENÍ POHLEDÁVKY ZAMĚSTNAVATELE	187
4.9	SRÁŽKY Z PLATU ZAMĚSTNANCŮ VE STÁTNÍ SLUŽBĚ	189
4.10	PAUŠÁLNÍ NÁHRADA NÁKLADŮ ZAMĚSTNAVATELE	189
5.	POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELŮ K ÚŘADU PRÁCE A VZÁJEMNÉ VZTAHY.....	191
	Slovníček	193
5.1	PRÁVO OBČANA NA ZAMĚSTNÁNÍ	196
5.1.1	Poradenství v pracovněprávních vztazích	197
5.2	ZAMĚSTNÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ ZE ZAHRANIČÍ A ZAMĚSTNÁVÁNÍ OBČANŮ EU	197
5.2.1	Povolení k zaměstnání cizinců	199
5.2.2	Kontrolní činnost při zaměstnávání cizinců	204
5.3	ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	204
5.3.1	Zaměstnávání osob ve třetím stupni invalidity.....	205
5.3.2	Zaměstnávání osob v prvním nebo druhém stupni invalidity.....	205
5.3.3	Zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných	205
5.3.4	Pracovní místo pro osoby se zdravotním postižením	206
5.3.5	Dohoda o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce.....	207
5.3.6	Práva a povinnosti zaměstnavatelů a spolupráce s ÚP ve vztahu k osobám zdravotně postiženým.....	208
5.3.7	Přestupky při zaměstnávání osob zdravotně postižených	209
5.3.8	Povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením	209
5.3.9	Slevy na daních pro zaměstnance a zaměstnavatele při zaměstnávání osob zdravotně postižených	212
5.4	AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	213
5.4.1	Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání.....	213
5.4.2	Investiční pobídky.....	214
5.4.3	Veřejně prospěšné práce	214
5.4.4	Společensky účelná pracovní místa.....	215
5.4.5	Příspěvek na zapracování.....	216
5.4.6	Příspěvek překlenovací.....	216
5.4.7	Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.....	216
5.4.8	Žádosti o příspěvky a podmínky k uzavření dohody.....	216
5.4.9	Antivirus	217
5.4.10	Příspěvek zaměstnavateli v době částečné práce	217

5.5	ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ZAMĚSTNÁNÍ	217
5.5.1	Zprostředkování zaměstnání agenturami práce	217
5.5.2	Částečná zaměstnanost v souběhu s evidencí uchazeče	220
5.6	INSOLVENCE ZAMĚSTNAVATELE	220
5.7	KONTROLNÍ ČINNOST V OBLASTI ZAMĚSTNANOSTI	221
5.7.1	Krajské pobočky ÚP a GRŮP	221
5.7.2	Celní úřady	221
5.7.3	Působnost inspektorátů práce	221
5.7.4	Postup při kontrole a průběh kontroly	222
5.7.5	Zjištěná porušení a řešení přestupků při kontrole	223
5.7.6	Ukládané pokuty	224
6.	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	225
	Slovníček	226
6.1	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	232
6.2	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI, KTERÉ NEJSOU PŘEDMĚTEM DANĚ	238
6.3	PŘÍJMY OSVOBOZENÉ OD DANĚ	241
6.4	ZÁKLAD DANĚ VZTAHUJÍCÍ SE K PŘÍJMŮM ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	249
6.5	ZPŮSOB ZDANĚNÍ	252
6.6	VÝPOČET MĚSÍČNÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI	255
6.7	NEZDANITELNÁ ČÁST ZÁKLADU DANĚ	257
6.7.1	Bezúplatná plnění (dříve dary)	257
6.7.2	Úroky z úvěru zaplacené ve zdaňovacím období	259
6.7.3	Příspěvek na penzijní připojištění	263
6.7.4	Pojistné na soukromé životní pojištění zaplacené ve zdaňovacím období	264
6.7.5	Odpočet členských příspěvků zaplacených odborové organizaci	265
6.7.6	Odpočet úhrady za zkoušky	265
6.7.7	Daňoví nerezidenti	266
6.8	SLEVY NA DANI	266
6.8.1	Základní sleva na poplatníka	266
6.8.2	Na manželku (manžela) ve společně hospodářské domácnosti	267
6.8.3	Základní sleva na invaliditu	269
6.8.4	Rozšířená sleva na invaliditu	269
6.8.5	Sleva na držitele průkazu ZTP/P	270
6.8.6	Sleva na studenta	270
6.8.7	Sleva za umístění dítěte	272
6.8.8	Sleva za zastavenou exekuci	273
6.8.9	Slevy na dani u nerezidentů	274
6.9	DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ	274
6.9.1	Daňové zvýhodnění u nerezidentů	287
6.10	ODVODY DANĚ	287
6.10.1	Záloha na daň z příjmů	287
6.10.2	Úprava daňové povinnosti o daňové zvýhodnění	287
6.10.3	Srážková daň	288
6.11	DALŠÍ POVINNOSTI PLÁTCŮ	288
6.11.1	Náležitosti mzdového listu	290
6.12	LHŮTY NA VRÁCENÍ PŘEPLATKŮ POPLATNÍKŮM A VYBRÁNÍ NEDOPLATKŮ OD POPLATNÍKŮ	291
6.13	PROHLÁŠENÍ	292
6.14	ZPŮSOB PROKAZOVÁNÍ NEZDANITELNÝCH ČÁSTÍ ZÁKLADU DANĚ, SLEVY NA DANI A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ	294
6.14.1	Nezdanitelné části základu daně	294
6.14.2	Slevy na dani	295
6.14.3	Daňové zvýhodnění	296

6.15	ROČNÍ ZÚČTOVÁNÍ ZÁLOH NA DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ.....	297
6.15.1	Roční sazba daně (pro příjem za rok 2022).....	299
6.15.2	Odpočty nezdanitelných částí základu daně při ročním zúčtování záloh za rok 2022	303
6.15.3	Slevy na dani při ročním zúčtování za rok 2022	304
6.15.4	Daňové zvýhodnění při ročním zúčtování za rok 2022.....	304
6.16	TISKOPISY VYÚČTOVÁNÍ DANĚ	305
6.16.1	Výkaz Vyúčtování daně vybrané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických (právnických) osob (MFin 5466 vzor č. 18)	306
6.16.2	Výkaz Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti (MFin 5459 vzor č. 24)	313
7.	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	328
	Slovníček	330
7.1	OSOBNÍ ROZSAH ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	333
7.1.1	Cizinci a veřejné zdravotní pojištění.....	335
7.1.2	Princip jednoho pojištění.....	336
7.1.3	Zaměstnanci českého zaměstnavatele podle Nařízení	337
7.1.3.1	Tři otázky, které je žádoucí budoucímu zaměstnanci z členského státu položit ...	337
7.1.4	Nezaopatření rodinní příslušníci	339
7.1.5	Ukončení doby, po kterou cizí pracovník podléhá českým právním předpisům zdravotního pojištění	340
7.1.6	Souběžný výkon zaměstnání	340
7.1.7	Náhrada mzdy nebo platu v rámci nadnárodního poskytování služeb	341
7.2	VOLBA ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY	342
7.2.1	Změna zdravotní pojišťovny	342
7.2.2	Povinnosti zaměstnavatele	343
7.2.3	Postup při změně zdravotní pojišťovny.....	344
7.2.4	Průkaz pojištěnce.....	345
7.2.4.1	Typy průkazů pojištěnce.....	345
7.2.4.2	Průkazy pojištěnců VZP ČR od září 2019	346
7.2.5	Dlouhodobý pobyt občana v zahraničí	347
7.2.5.1	Dopady epidemie.....	348
7.2.6	Práva pojištěnců veřejného zdravotního pojištění	348
7.2.7	Povinnosti pojištěnců veřejného zdravotního pojištění	348
7.2.8	Příslušnost ke zdravotní pojišťovně – písemnosti vystavované zaměstnavatelem i zaměstnancem	350
7.2.9	Postupy zaměstnavatele v souvislosti se změnou zdravotní pojišťovny.....	351
7.3	PLÁTCI POJISTNÉHO NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	351
7.3.1	Stát.....	352
7.3.1.1	Muži na rodičovské dovolené	359
7.3.1.2	Zaměstnání v období čerpání předdůchodu	359
7.3.1.3	Soustavná příprava dítěte na budoucí povolání na vysoké škole – uznaná doba rodičovství	360
7.3.1.4	Jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou	360
7.3.1.5	Pojištění narozeného dítěte – změna účinná od 2. 8. 2021	360
7.3.2	Zaměstnavatelé a zaměstnanci	360
7.3.2.1	Zaměstnavatel	360
7.3.2.2	Pojištěnec	361
7.3.2.3	Zvláštní skupiny zaměstnanců	363
7.3.2.4	Pracovněprávní vztahy a souběh činností.....	365
7.3.2.5	Postupy na přelomu let	373
7.4	POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE VE STYKU SE ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNOU	374
7.4.1	Formulář Přihláška a Evidenční list zaměstnavatele	375
7.4.2	Kódy změn používaných při vyplňování Hromadného oznámení zaměstnavatele ...	376
7.4.2.1	Oznamovací povinnost při souběžných příjmech	381
7.4.3	Členové statutárních orgánů	381

7.4.4	Absence kódu na formuláři Hromadné oznámení zaměstnavatele.....	382
7.4.5	Důchodci ze Slovenska.....	382
7.4.6	Zastupitelé – uvolnění a neuvolnění.....	383
7.4.7	Počítání času	383
7.5	VÝPOČET POJISTNÉHO NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	385
7.5.1	Vyměřovací základ a kontrolní činnost zdravotních pojišťoven	385
7.5.1.1	Vyměřovací základ – aktuálně platná právní úprava (tj. od 1. 1. 2022).....	385
7.5.1.2	Příjmy dani nepodléhající nebo od daně osvobozené.....	386
7.5.2	Výše pojistného a sankce	387
7.5.2.1	Rozhodné období.....	387
7.5.2.2	Výpočet pojistného a jeho zaokrouhlování.....	387
7.5.2.3	Minimální mzda ve zdravotním pojištění.....	388
7.5.2.4	Zatažený příjem zaměstnance	392
7.5.2.5	Ošetřování člena domácnosti	393
7.5.3	Zaměstnanec s více pracovními poměry, kdy alespoň v jednom z nich dosahuje minimální mzdy	393
7.5.3.1	Minimální vyměřovací základ a dohody.....	397
7.5.4	Odvod pojistného ze skutečné výše příjmu.....	397
7.5.5	Výdělečná činnost osob, za které je plátcem pojistného na zdravotní pojištění stát, v příkladech na rok 2022.....	398
7.5.6	Minimální vyměřovací základ a odpočty ve zdravotním pojištění.....	400
7.5.7	Společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným.....	404
7.5.8	Maximální vyměřovací základ.....	405
7.5.9	Neplacené volno a neomluvená absence	405
7.5.9.1	Nepřítomnost pohřešovaného zaměstnance v zaměstnání.....	406
7.5.10	Péče o dítě a navazující neplacené volno	406
7.5.11	Nemoc zaměstnance	407
7.5.11.1	Nemoc zaměstnance po celý kalendářní měsíc	407
7.5.11.2	Nemoc zaměstnance po část kalendářního měsíce	407
7.5.11.3	Speciální situace	408
7.5.11.4	Nemoc v souvislosti se skončením zaměstnání.....	409
7.5.11.5	Nadlimitní plnění.....	409
7.5.12	Minimální vyměřovací základ a vystavování potvrzení ze strany zaměstnavatele	409
7.5.13	Souběh zaměstnání s podnikáním	410
7.5.14	Osoby bez zdanitelných příjmů	412
7.5.15	Přeplatek ve zdravotním pojištění	412
7.5.16	Vzory písemností pro zaměstnavatele a zaměstnance.....	414
7.5.17	Náhrada mzdy.....	416
7.5.18	Příjmy po skončení zaměstnání.....	418
7.5.19	Neplatné rozvázání pracovního poměru	420
7.5.20	Praktické rady pro zaměstnavatele.....	422
7.5.21	Ukončení činnosti zaměstnavatele, přechod k jinému zaměstnavateli	424
7.5.22	Přechod práv ve zdravotním pojištění	425
7.5.23	Subjektivní a objektivní lhůty a sankce ve zdravotním pojištění	425
7.6	CHYBY ZAMĚSTNAVATELE NEBO ZAMĚSTNANCE A JEJICH ŘEŠENÍ.....	427
7.6.1	Souběžné příjmy a minimální vyměřovací základ	427
7.6.2	Neoznámení důležité skutečnosti zaměstnavateli	427
7.6.3	Platba chybně provedená zaměstnavatelem.....	428
7.6.4	Osoba bez zdanitelných příjmů a nepřipustný souběh.....	429
7.7	ODVOD POJISTNÉHO ZA ZAMĚSTNANCE	430
7.7.1	Zaměstnavatelé a penále	431
7.7.1.1	Výše penále.....	431
7.7.1.2	Podání odvolání do platebního výměru	431
7.7.1.3	Podání žádosti o odstranění tvrdosti do platebního výměru	431
7.7.1.4	Příklad textu žádosti o prominutí penále.....	432
7.7.2	Kontrola u zaměstnavatele.....	432
7.7.2.1	Plná moc.....	434
7.7.2.2	Kontroly z vyúčtování.....	435

7.7.3	Splácení dluhů.....	435
7.7.3.1	Splátkové kalendáře ve zdravotním pojištění.....	435
7.7.3.2	Zaměstnavatelé a potvrzení o bezdlužnosti ve zdravotním pojištění.....	436
7.8	OSOBY SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÉ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	436
7.8.1	Paušální daň.....	437
7.9	PŘEHLEDY ZAMĚSTNAVATELŮ VE ZDRAVOTNÍM POJIŠTĚNÍ.....	437
8.	POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	442
	Slovníček.....	443
8.1	POPLATNÍCI POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	446
8.1.1	Zaměstnavatelé.....	446
8.1.2	Zaměstnanci.....	447
8.1.3	Osoby samostatně výdělečně činné.....	459
8.1.4	Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění.....	459
8.1.5	Zahraniční zaměstnanci.....	459
8.2	VÝPOČET POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	460
8.2.1	Rozhodné období.....	460
8.2.2	Vyměřovací základ.....	460
8.2.2.1	Vyměřovací základ zaměstnance.....	460
8.2.2.2	Vyměřovací základ zaměstnavatele.....	464
8.2.2.3	Příjmy nezahrnované do vyměřovacího základu.....	464
8.2.2.4	Vyměřovací základ pracovníka v pracovním poměru uzavřeném podle cizích právních předpisů.....	467
8.2.2.5	Vyměřovací základ smluvního zaměstnance.....	467
8.2.2.6	Vyměřovací základ při výplatě příjmu v cizí měně.....	467
8.2.2.7	Vyměřovací základ při výplatě příjmu po skončení zaměstnání.....	467
8.2.2.8	Maximální vyměřovací základ.....	468
8.2.3	Sazby pojistného.....	470
8.3	ODVOD POJISTNÉHO NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	471
8.3.1	Splatnost pojistného na sociální zabezpečení.....	472
8.3.2	Přehled o výši pojistného.....	473
8.3.3	Způsob placení pojistného.....	474
8.3.4	Přeplatek pojistného u zaměstnavatele.....	475
8.3.5	Sankce.....	475
8.3.6	Uschovávání účetních záznamů.....	476
9.	DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	477
	Slovníček.....	478
9.1	NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ.....	483
9.1.1	Okruh pojištěných osob.....	483
9.1.2	Oznamovací povinnosti zaměstnavatelů.....	484
9.1.3	Podmínky účasti zaměstnanců na pojištění.....	488
9.1.4	Pojištění při zaměstnání malého rozsahu.....	490
9.1.5	Účast zaměstnanců na pojištění.....	499
9.2	PODMÍNKY NÁROKU NA DÁVKY A JEJICH VÝPLATU.....	506
9.2.1	Uplatňování nároku na dávky z pojištění.....	507
9.2.2	OSSZ.....	507
9.2.3	Nárok na dávky v ochranné lhůtě.....	509
9.2.3.1	Dočasná pracovní neschopnost.....	511
9.2.3.2	Nárok na dávky za část dne.....	511
9.2.3.3	Pokračování pracovní neschopnosti.....	512
9.2.3.4	Nemocenské (a náhrada mzdy) v poloviční výši.....	512
9.2.3.5	Nemocenské u člena jednotky sboru dobrovolných hasičů.....	512
9.2.3.6	Změna pobytu práce neschopného občana.....	512
9.2.3.7	Zpětné uznání DPN.....	513
9.2.3.8	Podpůrčí doba.....	513
9.2.3.9	Nemocenské a neplacené volno.....	514

9.3	OŠETŘOVNÉ	514
9.4	OTCOVSKÁ POPORODNÍ PÉČE (TZV. OTCOVSKÁ)	517
9.5	DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ	520
9.6	TISKOPISY K UPLATNĚNÍ DÁVEK Z POJIŠTĚNÍ.....	523
9.6.1	Uplatnění nároku na dávky z pojištění	527
9.7	ROZHODNÉ OBDOBÍ	530
9.7.1	Vyměřovací základ zaměstnance	530
9.7.2	Denní vyměřovací základ	531
9.7.3	Kalendářní dny rozhodného období – vyloučené dny.....	537
9.8	PŘÍLOHA K ŽÁDOSTI O DÁVKU (NEMOCENSKÉ, OŠETŘOVNÉ, OTCOVSKÁ, DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ, PPM A VPTM)	538
9.9	NÁHRADA MZDY V DOBĚ PRVNÍCH 14 KALENÁŘNÍCH DNŮ DPN NEBO KARANTÉNY	544
9.10	ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE	549
9.11	ZMĚNA MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI OSSZ	551
10.	DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	552
	Slovníček	554
10.1	ÚKOLY ZAMĚSTNAVATELŮ PŘI PROVÁDĚNÍ DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ A PŘEHLED JEJICH ZÁKLADNÍCH POVINNOSTÍ.....	558
10.1.1	Pojem zaměstnavatel	558
10.1.2	Příslušnost zaměstnavatelů k plnění úkolů v důchodovém pojištění	558
10.1.3	Přehled povinností zaměstnavatelů v důchodovém pojištění.....	560
10.1.4	Vedení podkladové evidence o zaměstnancích pro účely důchodového pojištění a předkládání záznamů na žádost zaměstnance nebo OSSZ	560
10.1.5	Uschovávání některých písemností nebo záznamů nezbytných pro provádění důchodového pojištění a zajištění úschovy těchto údajů v případě zániku zaměstnavatele bez právního nástupce	563
10.1.6	Úkoly zaměstnavatelů v některých případech	564
10.1.7	Součinnost zaměstnavatele při kontrole zaměřené na plnění povinností zaměstnavatele v důchodovém pojištění.....	564
10.1.8	Povinnost zachovávat mlčenlivost.....	565
10.2	VĚK POTŘEBNÝ PRO NÁROK NA STAROBNÍ DŮCHOD.....	565
10.2.1	Obecný důchodový věk	565
10.2.2	Snížený důchodový věk u některých pojištěnců	567
10.3	DOBA DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ A DOBA NÁHRADNÍ.....	568
10.3.1	Doby pojištění.....	568
10.3.1.1	Dobrovolné důchodové pojištění	570
10.3.2	Náhradní doby pojištění.....	571
10.3.3	Prokazování dob pojištění a náhradních dob pojištění	572
10.3.4	Kontrola evidovaných dob pojištění	573
10.4	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O STAROBNÍ DŮCHOD	575
10.4.1	Typy starobních důchodů, základní podmínky pro nárok na starobní důchod.....	575
10.4.2	Žádost o starobní důchod a sdělování údajů zaměstnavatelem.....	577
10.4.3	Žádost o zastavení výplaty, uvolnění nebo úpravu starobního důchodu	579
10.5	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O INVALIDNÍ DŮCHOD	580
10.5.1	Základní podmínky pro nárok na invalidní důchod	580
10.5.2	Žádost o invalidní důchod a sdělování údajů zaměstnavatelem.....	581
10.5.3	Žádost o změnu výše invalidního důchodu	581
10.6	SOUČINNOST ZAMĚSTNAVATELE V ŘÍZENÍ O POZŮSTALOSTNÍ DŮCHODY	582
10.6.1	Základní podmínky pro nárok na vdovské (vdovecké) důchody	582
10.6.2	Základní podmínky pro nárok na důchody sirotčí.....	582
10.6.3	Žádost o pozůstalostní důchody a sdělování údajů zaměstnavatelem	583
10.7	EVIDENČNÍ LIST DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ.....	583
10.7.1	Opravy.....	586

10.7.2	Trvání dvou (více) výdělečných činností jednoho pojištěnce u téhož zaměstnavatele ...	586
10.7.3	Stejnopisy ELDP.....	587
10.7.4	Vyplňování a zápis záznamů	587
10.7.5	Předkládání a odesílání ELDP	589
10.7.6	Záhlaví	589
10.7.7	Identifikace pojištěnce (oddíl 1. ELDP)	591
10.7.8	Průběh pojištění v daném roce (oddíl 2. ELDP).....	592
10.7.8.1	Kód	594
10.7.8.2	Dny – nepojištěná doba (X křížky).....	598
10.7.8.3	Vylouč. doby (Vyloučené doby).....	600
10.7.8.4	Vyměřovací základ	601
10.7.8.5	Doby odečtí. (Doby odečtené)	603
10.7.8.6	Celkem	603
10.7.9	Identifikační údaje zaměstnavatele a podpisy (oddíl 3. ELDP).....	603
10.7.10	Příklady vyplňování ELDP	605
10.8	OHLAŠOVACÍ POVINNOST ZAMĚSTNAVATELŮ V DÚCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ	623
10.8.1	Ohlašovací povinnost při zaměstnávání starobních důchodců	623
10.8.2	Lhůty pro ohlašovací povinnost zaměstnavatele.....	624
10.8.3	Základní náležitosti hlášení	624
10.9	ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE A SANKCE PŘI PORUŠENÍ POVINNOSTÍ	625
10.9.1	Povinnost uhradit neprávem vyplacené částky	625
10.9.2	Uložení pokuty.....	626
11.	NÁHRADA MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY A BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ	627
11.1	ČLENĚNÍ PRACOVNĚPRÁVNÍCH ODPOVĚDNOSTNÍCH VZTAHŮ K NÁHRADĚ MAJETKOVÉ A NEMAJETKOVÉ ÚJMY A NĚKTERÉ POJMY	628
11.2	KDY JDE O PRACOVNĚPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST	629
11.3	POVINNOST ZAMĚSTNANCE NAHRADIT ŠKODU	630
11.3.1	Obecná povinnost.....	631
11.3.2	Náhrada škody při nesplnění prevenční povinnosti	632
11.3.3	Povinnost nahradit schodek – dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty.....	633
11.3.4	Povinnost k náhradě ztráty svěřených věcí.....	636
11.3.5	Společná pravidla povinnosti zaměstnance nahradit škodu	636
11.3.6	Postup při uplatňování náhrady škody vůči zaměstnanci	638
11.4	POVINNOST ZAMĚSTNAVATELE NAHRADIT ŠKODU	638
11.4.1	Obecná povinnost.....	639
11.4.2	Pracovní úrazy a nemoci z povolání	640
11.4.3	Povinnost nahradit škodu na odložených věcech	640
11.4.4	Jak posuzovat odpovědnost za škodu na dopravním prostředku zaměstnance	642
11.4.5	Škoda vzniklá při odvracení škody	643
11.4.6	Společná pravidla povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu	643
11.5	BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ A ODPOVĚDNOST MZDOVÉ ÚČETNÍ	644
11.6	NÁHRADA ŠKODY U NĚKTERÝCH OSOB	645
11.6.1	Agenturní a neagenturní dočasně přidělení zaměstnanci.....	645
11.6.2	Odpovědnost u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	646
12.	ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	647
	Slovníček	649
12.1	ÚVODEM K ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ V ROCE 2022 – ZMĚNY, VAZBY NA OBČANSKÝ ZÁKONÍK	651
12.2	OBEČNÉ OTÁZKY ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	652
12.2.1	Pojem pracovní úraz	652
12.2.2	Evidence a hlášení pracovních úrazů, zasílání záznamů o pracovních úrazech.....	653
12.2.3	Nemoci z povolání, ohrožení nemocí z povolání.....	654

12.2.4	Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s pracovními úrazy a nemocemi z povolání, oprávnění odborových organizací při pracovních úrazech....	656
12.2.5	Projednávání odškodnění pracovních úrazů a nemocí z povolání se zaměstnanci a s odborovými organizacemi, orgány inspekce práce a kontrola odškodňování.....	657
12.2.6	Lhůty při odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání.....	657
12.2.7	Krácení odškodnění.....	659
12.3	JEDNOTLIVÉ NÁHRADY Z TITULU ODŠKODŇOVÁNÍ PRACOVNÍCH ÚRAZŮ A NEMOCÍ Z POVOLÁNÍ	660
12.3.1	Náhrada za bolest a za zřízení společenského uplatnění.....	660
12.3.2	Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením.....	661
12.3.3	Náhrada věcné škody.....	661
12.3.4	Průměrný (pravděpodobný) výdělek – základní veličina rozhodná pro odškodňování ztráty na výdělku.....	662
12.3.5	Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti.....	663
12.3.6	Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity (tzv. renta).....	664
12.3.6.1	Renta v některých zvláštních případech.....	669
12.3.6.2	Změny poměrů u poživatele renty.....	671
12.3.7	Náhrada škody pozůstalým.....	672
12.3.7.1	Náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením.....	672
12.3.7.2	Náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem.....	672
12.3.7.3	Jednorázová náhrada nemajetkové újmy pozůstalých, jednorázová náhrada nemajetkové újmy při zvlášť závažném ublížení na zdraví zaměstnance.....	672
12.3.7.4	Náhrada věcné škody.....	673
12.3.7.5	Náhrada nákladů na výživu pozůstalých.....	673
12.3.8	Valorizace průměrných výdělků pro účely odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání.....	674
12.3.9	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, jeho perspektivy.....	674
12.3.9.1	Škodná a pojistná událost v zákonném pojištění.....	675
12.3.9.2	Dva základní modely vztahů zaměstnavatel – zaměstnanec – pojišťovna při provádění zákonného pojištění.....	675
12.3.9.3	Náhrada nákladů na mimosoudní a soudní projednávání odškodnění pracovního úrazu (nemoci z povolání).....	676
12.3.9.4	K některým otázkám aplikace vyhlášky č. 125/1993 Sb.	678
12.3.9.5	Lhůty mezi zaměstnavatelem a pojišťovnou v zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatelů.....	678
PŘEHLED DŮLEŽITÝCH ÚDAJŮ PLATNÝCH K 1. 1. 2022	679	
Minimální mzda.....	679	
Nejnižší úrovně zaručené mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin.....	679	
Průměrná mzda v národním hospodářství za I. až III. čtvrtletí 2021.....	679	
Výše daňových slev.....	679	
Výše daňového zvýhodnění.....	680	
Pojistné na zdravotní pojištění.....	680	
Pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti.....	681	
Dávky nemocenského pojištění.....	681	
Náhrada mzdy v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti (karantény).....	682	
Cestovní náhrady.....	683	
Srážky ze mzdy.....	683	
Životní minimum.....	683	
Existenční minimum.....	683	
Tabulka pro stanovení důchodového věku.....	684	
Číselník okresů.....	685	
Číselník států (nejčastěji se vyskytující státy).....	685	
Tabulka lhůt.....	686	